

T. C. Resmî Gazete

Kuruluş Tarihi : (7 Teşrinievvel 1336) — 7 Ekim 1920

Yönetim ve yazı işleri için Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne başvurulur.	3 Eylül 1990 PAZARTESİ	Sayı : 20624
---	---------------------------	--------------

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Milletlerarası Sözleşme

Karar Sayısı : 90/565

Hükümetimiz tarafından 26 Eylül 1986 tarihinde Viyana'da imzalanan ve 18/1/1990 tarihli ve 3609, 3610 sayılı Kanunlarla onaylanmaları uygun bulunan ekli :

1 — "Nükleer Kaza veya Radyolojik Acil Hallerde Yardımlaşma Sözleşmesi"nin 8/2, 10/2 ve 13/2,

2 — "Nükleer Kaza Halinde Erken Bildirim Sözleşmesi"nin 11/2, maddelerine ilişikteki ihtirazi kayıtlar konulmak suretiyle onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 28/5/1990 tarihli ve EİOA-III-3671-2874 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 8/6/1990 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Turgut ÖZAL
Cumhurbaşkanı

Y. AKBULUT
Başbakan

M. KEÇECİLER
Devlet Bakanı

C. ÇİÇEK
Devlet Bakanı

İ. ÖZARSLAN
Devlet Bakanı

K. AKKAYA
Devlet Bakanı

A. AKSU
İçişleri Bakanı

C. ALTINKAYA
Bayındırlık ve İskân Bakanı

L. KAYALAR
Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

F. KURT
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

K. İNAN
Devlet Bakanı

İ. ÇELEBİ
Devlet Bakanı

E. KONUKMAN
Devlet Bakanı

H. ÖRÜÇ
Devlet Bakanı

İ. S. GİRAY
Dışişleri Bakanı V.

H. ŞIVGIN
Sağlık Bakanı

İ. AYKUT
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

N. K. ZEYBEK
Kültür Bakanı

H. DOĞAN
Devlet Bakanı

V. DİNÇERLER
Devlet Bakanı

H. ÖRÜÇ
Devlet Bakanı V.

M. O. SUNGURLU
Adalet Bakanı

A. KAHVECİ
Maliye ve Gümrük Bakanı

H. ŞIVGIN

İ. AYKUT

N. K. ZEYBEK

G. TANER
Devlet Bakanı

K. AKKAYA
Devlet Bakanı V.

M. TAŞAR
Devlet Bakanı

İ. S. GİRAY
Millî Savunma Bakanı

A. AKYOL
Millî Eğitim Bakanı

C. TUNCER
Ulaştırma Bakanı

Ş. YÜRÜR
Sanayi ve Ticaret Bakanı

İ. AKÜZÜM
Turizm Bakanı

Yürütme ve İdare Bölümü Sayfa : 1

NÜKLEER KAZA VEYA RADYOLOJİK ACİL HALLERDE YARDIMLAŞMA SÖZLEŞMESİ

(26 Eylül 1986 tarihinde, 8. Genel Oturum sırasında kabul edilmiştir.)

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

bazı ülkelerde nükleer çalışmalar yapılmakta olduğundan haberdar olarak,

nükleer kazaların önlenmesi, vukuunda ise sonuçlarının en aza indirilmesi amacıyla nükleer çalışmalarda yüksek düzeyde güvenliğin sağlanması için alınmış bulunan ve alınmakta olan kapsamlı önlemlere işaretle,

nükleer enerjinin güvenli gelişimi ve kullanımında uluslararası işbirliğinin daha da güçlendirilmesini arzularak,

bir nükleer kaza veya radyolojik acil hal vukuunda sonuçlarını hafifletmesi için yardımın hızlı bir şekilde teminini kolaylaştıracak uluslararası bir çerçevenin gereğine inanarak,

bu alanda karşılıklı yardımlaşma için ikili ve çok taraflı düzenlemelerin yararına dikkat çekerek,

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın nükleer kaza veya radyolojik acil hal ile ilgili karşılıklı acil yardımlaşma düzenlemeleri için yol gösterici temel esasların geliştirilmesi yönündeki faaliyetlerini vurgulayarak,

aşağıda belirtilen konularda mutabık kalmışlardır :

MADDE 1 Genel Hükümler

1 — Taraf Devletler bir nükleer kaza veya radyolojik acil hal vukuunda, olayın sonuçlarının en aza indirilmesi ve canlıların, eşyanın ve çevrenin radyolojik salınmanın etkilerinden korunmasını teminen, derhal yardım sağlanması için, kendi aralarında ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (Bundan sonra "Ajans" olarak anılacaktır) ile bu Sözleşmenin hükümleri uyarınca işbirliği yapacaklardır.

2 — Bu tür bir işbirliğinin kolaylaştırılması için Taraf Devletler, nükleer kaza veya radyolojik acil hallerde ortaya çıkabilecek hasar ve yaralanmaların en aza indirilmesi veya önlenmesi amacıyla ikili veya çok taraflı, hatta uygun olduğunda bunların bileşimi anlaşmalar yapabilirler.

3 — Taraf Devletler Ajans'dan kendi Statüsü çerçevesinde ve bu Sözleşme hükümlerine uygun olarak Taraf Devletler arasında bu Sözleşmede öngörülen işbirliğinin teşviki, kolaylaştırılması ve desteklenmesi için, azami çabayı göstermesini talep ederler.

MADDE 2 Yardım Hükümleri

1 — Eğer Taraf Devletlerden biri, nükleer bir kaza veya radyolojik tehlike durumunda, bu kaza veya acil hal kendi topraklarında, kendi egemenlik veya kontrol alanında olsun veya olmasın, yardıma ihtiyaç duyarsa doğrudan veya Ajans kanalı ile diğer herhangi bir Taraf Devletten ve Ajans'tan veya uygun olan hallerde diğer Uluslararası Hükümetlerarası Kuruluşlardan (bundan sonra "Uluslararası Kuruluşlar" olarak anılacaktır) yardım talebinde bulunabilir.

2 — Yardım talep eden Taraf Devlet, istenilen yardımın kapsamını ve türünü belirtecek ve uygulanabilir hallerde, yardım edecek Tarafın yardım talebini ne ölçüde karşılayabileceğine karar vermesinde yardımcı olabilecek bilgileri temin edecektir. Yardım talep eden Taraf Devletin yardımın kapsamını ve türünü belirlemesinin pratikte mümkün olmadığı durumlarda, yardım talep eden ve yardım temin edecek Taraflar, ihtiyaç duyulan yardımın türü ve kapsamı konusunda karşılıklı görüşmeler yoluyla, birlikte karar vereceklerdir.

3 — Kendilerinden yardım talep edilen Taraf Devletlerden herbiri derhal karar vererek, kendisinden istenilen yardımı yapacak durumda olup olmadığını ve yapabileceği yardımın kapsamını ve koşullarını doğrudan ya da Ajans kanalı ile yardım isteyen tarafa bildirecektir.

4 — Taraf Devletler, nükleer bir kaza veya radyolojik acil hal vukuunda, diğer Taraf Devletlere, kendi imkanları ölçüsünde, uzman araç ve malzeme olarak, ne gibi yardım temin edebileceklerini ve böyle bir yardım için, özellikle mali olmak üzere ileri sürecekleri şartları tespit ederek Ajansa bildireceklerdir.

5 — Herhangi bir Taraf Devlet, nükleer kazaya veya radyolojik bir tehlikeye maruz kalmış halkının tedavisi veya geçici olarak bir başka Taraf Devletin topraklarına yerleştirilmesi için yardım talebinde bulunabilir.

6 — Nükleer kaza veya radyolojik acil hallerde yardım talep eden Taraf veya Ajans Üyesi Devlete Ajans kendi Statüsüne uygun olarak ve bu Sözleşmede öngörüldüğü üzere :

(a) Bu amaç için tahsis edilmiş uygun kaynaklar temin ederek,

(b) Yardım talebini, Ajansa intikal eden bilgilere göre, gerekli kaynaklara sahip bulunan Taraf Devletler ve uluslararası kuruluşlara süratle intikal ettirerek,

(c) Bu yolla temin edilebilecek yardımı, talep eden devletin istemesi durumunda, uluslararası düzeyde koordine ederek, cevap verecektir.

MADDE 3

Yardımanın Yürütülmesi ve Denetimi

Başka bir anlaşma olmadıkça :

(a) Yardımın kendi topraklarındaki genel yönetimi, kontrolü, koordinasyonu ve gözetimi talep eden ülkenin sorumluluğunda olacaktır. Yardım, personeli de içeriyorsa, yardımı sağlayan taraf, yardım talep eden ülke ile görüşerek, temin ettiği personel ve malzemeden sorumlu olacak ve çalışmalarını yakından denetleyecek bir şahsı tayin edecektir. Tayin edilen kişi bu denetimi yardım talep eden ülkenin ilgili makamları ile işbirliği içinde yürütecektir.

(b) Yardım talep eden devlet, yardımın uygun ve etkili bir şekilde yürütülmesi için kendi imkanları ölçüsünde yerel tesisleri ve hizmetleri seferber edecektir. Yardım talep eden devlet, aynı zamanda, yardım eden devlet tarafından veya onun adına bu maksatla kendi topraklarına getirilen personel, araç ve malzemenin korunmasını garanti edecektir.

(c) Yardım süresince taraflarca sağlanan araç ve malzemenin mülkiyeti değişmeyecek ve bunların geri verilmesi garanti edilecektir.

(d) 2 nci maddenin 5 inci paragrafı çerçevesindeki bir yardım talebine cevap veren Taraf Devlet, bu yardımı kendi topraklarında kendisi koordine edecektir.

MADDE 4

Yetkili Kuruluşlar ve İrtibat Noktaları

1 — Taraf Devletlerden herbiri yardım talebinde bulunmaya ve bu talepleri ve yardım tekliflerini kabul etmeye yetkili kuruluşlarını ve irtibat noktalarını Ajansa ve diğer Taraf Devletlere, doğrudan veya Ajans aracılığı ile bildireceklerdir. Bu tür irtibat noktaları ve Ajans bünyesindeki merkezi bir birim sürekli olarak hizmete hazır bulundurulacaktır.

2 — Taraf Devletler 1 numaralı paragrafda zikredilen bilgilerde meydana gelebilecek herhangi bir değişiklikten Ajansı süratle haberdar edeceklerdir.

3 — Ajans, Taraflara, üye Devletlere ve ilgili uluslararası kuruluşlara paragraf 1 ve 2'de bahsedilen bilgileri düzenli ve süratli bir biçimde ulaştıracaktır.

MADDE 5

Ajans'ın Görevleri

Taraf Devletler bu Sözleşmenin diğer hükümlerine hâlef getirmemek üzere, 1 inci maddesinin 3 üncü paragrafı çerçevesinde Ajans'tan :

(a) aşağıdaki konularda bilgi toplayıp bunları Taraf ve Üye Devletlere yaymasını :

(i) nükleer kazalar veya radyolojik acil hallerde kullanıma hazır hale getirilebilecek malzeme, araç ve uzmanlar,

(ii) nükleer kazalar veya radyolojik acil hallere karşı kullanılabilir metodolojiler, teknikler ve bu alanda yapılmış araştırmalara ilişkin sonuçlar.

(b) aşağıdaki hususlarda veya gerekli diğer ahvalde, talebi üzerine, Taraf ve Üye Devletlere yardım etmesini :

(i) nükleer kaza ve radyolojik acil hallere ilişkin acil durum planlarının ve uygun yasal düzenlemelerin hazırlanması;

(ii) nükleer kaza ve acil hallerde görev alacak personel için uygun eğitim programlarının geliştirilmesi;

(iii) nükleer kaza veya radyolojik acil hallerde yardım taleplerinin ve konuyla ilgili bilgilerin nakledilmesi;

(iv) uygun radyasyon izleme programlarının, yöntemlerinin ve standartlarının geliştirilmesi;

(v) uygun radyasyon izleme sistemlerinin kurulması ile ilgili fizibilite araştırmalarının yapılması;

(c) nükleer kaza ve radyolojik acil durumlarda, kazanın veya acil durumun ilk değerlendirmesinin yapılması amacıyla tahsis edilmiş uygun kaynakları yardım talep eden Taraf veya Üye Devlete temin etmesini;

(d) nükleer kaza veya radyolojik acil hallerde Taraf veya Üye Devletlere yardımcı olmasını;

(e) konuyla ilgili bilgilerin ve verilerin temini ve alış-verişi amacıyla ilgili uluslararası kuruluşlarla irtibat sağlanmasını ve bu irtibatı sürdürmesini, irtibatla bulunan bu tür kuruluşların bir listesini yaparak Taraf ve Üye Devletler ile yukarıda anılan kuruluşlara bildirmesini talep edebilirler.

MADDE 6

Gizlilik ve Kamuoyuna Yapılacak Açıklamalar

1 — Nükleer kaza ve radyolojik acil hallerde yardım talep eden ve yardımı temin eden devletlerden herbiri bu yardım vesilesiyle kendilerine ulaşan gizli bilgilerin gizliliğini koruyacaklardır. Bu tür bilgiler münhasıran üzerinde anlaşmaya varılmış yardım amacıyla kullanılacaktır.

2 — Nükleer bir kaza veya radyolojik acil hal ile ilgili olarak, temin edilen yardım konusunda yardımı yapan taraf kamuoyuna açıklama yapmadan evvel, yardımı talep eden devletle koordinasyonun sağlanması için her çabayı gösterecektir.

MADDE 7

Masrafların Geri Ödenmesi

1 — Yardım eden taraf yardım isteyen devlete karşılıksız olarak yardımda bulunabilir. Yardım eden taraf söz konusu yardımı karşılıksız yapıp yapmayacağına karar verirken şu noktaları dikkate alacaktır :

(a) nükleer kaza veya radyolojik acil durumun niteliği;

(b) nükleer kaza veya radyolojik acil durumun kaynaklandığı yer;

- (c) gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçları;
- (d) nükleer tesisleri olmayan ülkelerin özel ihtiyaçları;
- (e) diğer ilgili faktörler;

2 — Yardımın bir bölümünün veya tamamının geri ödenmek üzere temin edilmesi halinde, yardımı talep eden devlet doğrudan doğruya kendisi tarafından ödenmiş olanlar hariç olmak üzere, yardım eden tarafın kendi adına çalışan şahıs ve kuruluşlara hizmetleri karşılığında yaptığı ödemeleri ve yardımla ilgili bütün masraflarını geri ödeyecektir. Başka yönde bir anlaşma olmadıkça, geri ödeme, yardım eden tarafın geri ödeme talebini yardım isteyen tarafa ilemesini müteakip süratle yerine getirilecek, yerel masraflar dışındaki masraflar karşılığı olan para serbestçe transfer edilebilecektir.

3 — 2 numaralı paragrafa rağmen, yardım eden ülke geri ödemenin bir bölümünden veya tamamından her zaman feragat edebilir ya da ertelenmesini kabul edebilir. Böyle bir feragat veya erteleme düşüncesi içinde olan yardım eden taraflar, gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçlarını gerekli şekilde dikkate alacaklardır.

MADDE 8

Ayrıcalık, Dokunulmazlık ve Kolaylıklar

1 — Yardım isteyen devlet, yardım eden tarafın personeline veya yardım eden devlet adına iş yapanlara yardım fonksiyonlarının yerine getirilmesi için gerekli ayrıcalık, dokunulmazlık ve kolaylıkları tanıyacaktır.

2 — Yardım isteyen devlet, yardım eden tarafın usulüne uygun olarak bildirdiği ve yardım isteyen devlet tarafından kabul edilmiş bulunan personeline veya yardım eden devlet adına iş yapanlara aşağıdaki ayrıcalık ve dokunulmazlıkları tanıyacaktır :

(a) görevlerinin ifası sırasındaki davranışları veya ihmalleri sebebiyle yardım isteyen devletçe tutuklanmaktan, alıkonmaktan ve cezai, hukuki ve idari yargı da dahil olmak üzere yasal işleme tabi tutulmaktan muaf olmak ve

(b) yardım fonksiyonlarının yerine getirilmesi ile ilişkili olarak, satın alınan mal ve hizmetlerin fiyatlarına dahil edilmiş bulunanlar dışında her türlü vergi, harç ve diğer mali yükümlülüklerden muaf olmak.

3 — Yardım talep eden devlet :

(a) yardım maksadıyla yardım eden tarafça, bu ülkeye getirilecek eşya ve teçhizatın vergi, harç ve diğer mali yükümlülüklerden muaf tutulmasını sağlayacaktır.

(b) bu tür eşya ve teçhizatın haczedilmesi, el konulması veya mükellefiyete tabi tutulmasını önleyecek dokunulmazlığa sahip olmasını temin edecektir.

4 — Yardım talep eden devlet bu tür eşya ve teçhizatın iadesini garanti edecektir. Yardım eden tarafça istendiğinde, yardım talep eden devlet yardımda kullanılan ve geri iade edilmek üzere alınmış bulunan teçhizatın geri iadesinden önce gerekli dekontaminasyona tabi tutulmasını (temizlenmesini) elinden geldiği ölçüde sağlayacaktır.

5 — Yardım talep eden devlet yardımda kullanılacak eşya ve teçhizat ile 2 numaralı paragrafa uygun olarak bildirilecek personelin ülkesine girişini, ülkede kalışını ve ülkeden ayrılışını kolaylaştıracaktır.

6 — Bu maddenin herhangi bir hükmü, yardım talep eden devletin kendi vatandaşlarına veya ülkesinde devamlı ikamet edenlere önceki paragraflarda yer alan ayrıcalık ve dokunulmazlıkları tanımasını gerektirmez.

7 — Ayrıcalık ve dokunulmazlıklarına hâle gelmemek şartıyla bu maddede sıralanan ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlananlar, yardım talep eden devletin kanun ve düzenlemelerine uymak zorundadırlar. Bu kişiler aynı zamanda yardım talep eden devletin işlerine karışmamakla da görevlidirler.

8 — Bu maddenin herhangi bir hükmü diğer uluslararası anlaşmalara veya uluslararası teamül kurallarına uygun olarak edinilmiş ayrıcalık ve dokunulmazlıkların getirdiği hakları ve vecibeleri ortadan kaldırmaz.

9 — Devletler bu Sözleşmenin imzalanması, onaylanması, kabul edilmesi, uygun bulunması veya katılınması sırasında kendilerini 2 ve 3 numaralı paragrafların bir bölümü veya tamamı ile bağlı saymadıklarını beyan edebilirler.

10 — 9 numaralı paragraf çerçevesinde açıklamada bulunmuş Taraf Devletler, depoziter makama bildirimde bulunarak her zaman bu açıklamalarını geri çekebilirler.

MADDE 9

Personel, Teçhizat ve Eşyanın Transit Geçişi

Taraf Devletlerden her biri, yardımda kullanılmak üzere usulüne uygun olarak beyan edilmiş personel, teçhizat ve eşyanın yardım talep eden veya yardım eden tarafın isteği üzerine, talep eden devlete gidiş gelişinde kendi topraklarından transit geçişini kolaylaştırma yolları arayacaktır.

MADDE 10

Talepler ve Tazminat

1 — Taraf Devletler bu maddede bahse konu tazminat taleplerinin ve davaların sonuçlandırılmasını kolaylaştırmak için yakın işbirliği içinde olacaklardır.

2 — Başka yönde bir anlaşma olmadıkça, yardım talep eden bir devlet, istenen yardımın temini sırasında kendi topraklarından veya kendi egemenlik ya da kontrolü altındaki bölgelerde yol açılabilecek ölüm ve yaralanmalar, kaybolan veya hasar gören eşyalar ve çevreye verilebilecek zararlar konusunda :

a) Yardım eden tarafa veya onun adına hareket eden özel ve tüzel kişilere karşı herhangi bir yasal işlem yapmayacaktır.

b) Yardım eden tarafa veya onun adına hareket eden özel ve tüzel kişilere karşı üçüncü kişilerce açılacak tazminat ve diğer davaları üzerine alma yükümlülüğünü kabul edecektir.

c) Yardım eden tarafın ve onun adına hareket eden özel ve tüzel kişilerin alt paragraf b'de anılan davalardan zarar görmesine mani olacaktır.

d) Şahısların kasıtlı fiilleri ile ölüm, yaralanma, kayıp ve hasara sebep olunması halleri hariç aşağıda belirtilen hallerde yardım eden tarafa veya onun adına hareket eden özel ve tüzel kişilere tazminat ödeyecektir :

i) yardım eden tarafın personelinin veya onun adına hareket edenlerin yaralanmaları veya ölümleri halinde,

ii) yardımla ilgili ve dayanıklı teçhizat ve malzemenin kaybolması veya hasar görmesi durumunda.

3 — Bu madde hükümleri, uygulanabilir nitelikteki herhangi bir uluslararası anlaşma veya bir Devletin kanunları çerçevesinde ortaya çıkabilecek telafi veya tazminat imkanlarından yararlanılmasını engellemez.

4 — Bu madde hükümlerinden herhangi biri yardım talep eden devletin 2 numaralı paragraf hükümlerinin tamamının veya bir bölümünü kendi vatandaşlarına veya ülkesinde devamlı surette ikamet edenlere de uygulamasını gerektirmez.

5 — Devletler bu Sözleşmeyi imzalarken, onaylarken, kabul ederken veya katılırken,

a) kendisini 2 numaralı paragraftaki hükümlerin tamamı veya bir bölümü ile bağlı saymadığını,

b) Ölüm, yaralanma, kayıp veya hasara yol açanların ciddi ihmalleri görülen durumlarda 2 numaralı paragraftaki hükümlerin bir bölümünü veya tamamını uygulamayacağını beyan edebilir.

6 — 5 numaralı paragraf uyarınca açıklamada bulunmuş Taraf Devletler, depozitere bildirimde bulunarak her zaman bu deklarasyonlarını geri çekebilirler.

MADDE 11

Yardıma Sona Erdirilmesi

Yardım talep eden devlet veya yardım eden taraf, gerekli görüşmelerden sonra ve yazılı bir bildirimle bu Sözleşme çerçevesinde alınmakta veya verilmekte olan yardımın sona erdirilmesini her zaman talep edebilir. Böyle bir talep üzerine ilgili taraflar, yardımın uygun bir biçimde sona erdirilmesine ilişkin düzenlemeler yapmak üzere birbirleri ile danışmalarda bulunurlar.

MADDE 12

Diğer Uluslararası Anlaşmalarla İlişki

İşbu Sözleşme, Taraf Devletlerin bu Sözleşme kapsamındaki konularda halen yürürlükte bulunan veya bu Sözleşmenin amaç ve hedeflerine uygun olarak gelecekte varılabilecek uluslararası anlaşmalardan doğacak karşılıklı hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

MADDE 13

Uyuşmazlıkların Çözümü

1 — Taraf Devletler arasında veya Taraf bir Devlet ile Ajans arasında, bu Sözleşmenin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bir uyuşmazlığın ortaya çıkması halinde, uyuşmazlığa taraf olanlar, görüşmeler yoluyla veya anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümü yöntemlerinden kendilerince kabul edilecek biri vasıtasıyla uyuşmazlığın çözümüne ilişkin bir görüş ile birbirleri ile danışmalarda bulunurlar.

2 — Taraf Devletler arasında bu nitelikteki bir uyuşmazlık 1 numaralı paragraf çerçevesinde danışma talebinden itibaren bir yıl içinde çözülememiş ise, uyuşmazlığa taraf olan devletlerin herhangi birinin talebi üzerine hakemliğe sunulur, veya karar için Uluslararası Adalet Divanına götürülür. Uyuşmazlığın hakemliğe götürülmesi halinde, başvuru tarihinden itibaren 6 ay içinde uyuşmazlığa taraf olanlar hakemliğin oluşumu hakkında bir anlaşmaya varmamışlar ise, taraflardan biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanından veya Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinden bir veya birkaç hakem atamalarını talep edebilir. Uyuşmazlığa taraf olanların birbiriyle çatışan taleplerde bulunmaları durumunda Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yöneltilmiş bulunan talep öncelik kazanacaktır.

3 — Bu Sözleşmeyi imzalarken, onaylarken, kabul ederken, uygun görürken veya katılırken, bir devlet, kendisinin, paragraf 2'de sözü edilen uyuşmazlık çözümüne dair usullerden herhangi biri veya her ikisi ile birden bağlı olmadığını beyan edebilir. Bu tür beyanların yürürlükte olduğu bir ülke karşısında diğer taraf Devletler, paragraf 2'de sözü edilen uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin usullerle bağlı olmayacaklardır.

4 — Paragraf 3'e uygun olarak beyanda bulunan Taraf bir Devlet depoziter makama bildirimde bulunarak bunu her zaman geri çekebilir.

MADDE 14

Yürürlüğe Giriş

1 — Bu Sözleşme Viyana'da Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Merkezinde 26 Eylül 1986 ve New York'da Birleşmiş Milletler Merkezinde 6 Ekim 1986'dan itibaren yürürlüğe girinceye kadar veya oniki ay boyunca, daha uzun olan dönem muteber olmak üzere, bütün devletlerin ve Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi tarafından temsil edilen Namibya'nın imzasına açık kalacaktır.

2 — Bir devlet ve Birleşmiş Milletler Namibya Konseyince temsil edilen Namibya; bu Sözleşmeyi imzalayarak veya onaya, kabule ya da uygun bulmaya bağlı imzayı takiben onay, kabul veya uygun bulma belgesini tevdi ederek ya da katılma belgesini sunarak, Sözleşme hükümleriyle bağlı olma muvafakatını ifade edebilir. Onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgeleri depoziter makama tevdi edilecektir.

3 — Bu Sözleşme, bağlayıcılık muvafakatının üç devlet tarafından ifade edilmesinden otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

4 — Yürürlüğe girmesinden sonra bu Sözleşme ile bağlı olmayı kabul ettiğini ifade eden her devlet için, bu Sözleşme, muvafakat beyanından 30 gün sonra yürürlüğe girer.

5 — a) Bu maddede belirtildiği üzere, bu Sözleşme, kapsadığı konularda uluslararası anlaşmaların müzakeresi, imzalanması ve uygulanması itibarıyla yetkili olan uluslararası örgütlerin ve egemen devletlerce kurulmuş olan bölgesel birleşme örgütlerinin katılımına açık olacaktır.

b) Yetki alanlarına giren konularda bu örgütler, kendi adlarına, Sözleşmenin Taraf Devletlere atfettiği haklara sahip olacaklar ve yükümlülüklerini yerine getireceklerdir.

c) Bu örgütler, katılma belgelerini tevdi ederken Sözleşmenin kapsadığı konulardaki selahiyetlerinin sınırlarını gösteren bir açıklamayı da depoziter makama ileteceklerdir.

1) Böyle bir örgüt, kendisine üye devletlere tanınmış oylar dışında bir oy hakkına sahip olmayacaktır.

MADDE 15

Geçici Uygulama

Herhangi bir Devlet imza sırasında veya bu Sözleşmenin kendisi için yürürlüğe girmesinden önceki herhangi bir tarihte, bu Sözleşmeyi geçici olarak uygulayacağını beyan edebilir.

MADDE 16

Değişiklikler

1 — Bir Taraf Devlet bu Sözleşmede değişiklikler önerebilir. Önerilen değişiklik, bunu, diğer bütün Taraf Devletlere derhal iletecek olan depoziter makama sunulacaktır.

2 — Taraf Devletlerin çoğunluğunun, depoziter makamdan, önerilen değişiklikleri ele almak üzere bir konferans toplamasını istemeleri durumunda, sözkonusu makam, çağrışı müteakip en az 30 gün sonra başlayabilecek böyle bir konferansa katılmaları için bütün Taraf Devletlere, çağrıda bulunacaktır. Taraf Devletlerin tamamının üçte-iki çoğunluğu ile konferansda kabul edilen değişiklik, Viyana ve New York'da bütün devletlerin imzasına açılacak bir protokol şeklinde düzenlenecektir.

3 — Protokol, en az üç devletin başlılık muvafakatlarını beyan etmelerinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir. Yürürlüğe girişinden sonra bu protokol ile bağımlı olmayı kabul edecek her devlet için protokol, muvafakat beyanından 30 gün sonra yürürlüğe girer.

MADDE 17

Çekilme

1 — Taraf bir Devlet depoziter makama vereceği yazılı beyanla bu Sözleşmeden çekilebilir.

2 — Çekilme, beyanın depoziter makamca alındığı tarihten bir yıl sonra geçerli olur.

MADDE 18

Depoziter Makam

1 — Ajans Genel Direktörü bu Sözleşmenin depoziteri olacaktır.

2 — Ajans Genel Direktörü, Taraf Devletleri ve diğer bütün devletleri aşağıda belirten durumlardan ivedilikle haberdar eder :

- a) Bu Sözleşmenin veya herhangi bir değişiklik protokolünün her imzalanışında,
- b) Sözleşmeye veya herhangi bir değişiklik protokolüne ilişkin her onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin depozit edilmesinde,
- c) 8 - 10 ve 13 üncü maddelere uygun olarak her çekincenin konulmasında veya bunun geri alınmasında,
- d) 15 inci maddeye uygun olarak bu Sözleşmenin geçici uygulanacağı beyanında,
- e) Bu Sözleşmenin ve herhangi bir değişikliğinin yürürlüğe girişinde ve,
- f) 17 nci madde çerçevesinde yapılan her çekilmede.

MADDE 19

Asıl Metinler ve Tasdikli Suretleri

Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinlerinin eşit derecede geçerli olduğu bu Sözleşmenin aslı, Taraf Devletlere ve bütün diğer devletlere tasdikli suretlerini gönderecek olan Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Genel Direktörünce muhafaza edilecektir.

Bu hususları bildirerek, aşağıda imzaları bulunan yetkili temsilciler, 14 üncü maddenin birinci paragrafında belirtildiği üzere imzaya açılmış bulunan bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Genel Konferansının Bindokuzyüz Seksenaltı yılının yirmialtı Eylül gününde Viyana'da yapılan Özel Oturumunda kabul edilmiştir.

**“NÜKLEER KAZA VEYA RADYOLOJİK ACIL HALLERDE
YARDIMLAŞMA SÖZLEŞMESİ”**

İhtirazi Kayıtlar

1 — “Türkiye, Sözleşmenin 8 inci maddesinin 9 uncu paragrafı uyarınca, yasal işleme tabi tutulmaktan muafiyete ilişkin 8 inci maddenin 2 (a) paragrafı ve yardım eden devlet personelinin vergi, harç ve diğer mali yükümlülüklerden muafiyetine ilişkin 2 (b) paragrafı ile bağlı olmadığını beyan eder.”

2 — “Türkiye, Nükleer Kaza veya Radyolojik Acil Hallerde Yardımlaşma Sözleşmesinin 10 uncu maddesinin 5 inci paragrafı uyarınca, 10 uncu maddenin 2 nci paragrafı hükümleri ile bağlı olmadığını beyan eder.”

3 — “Türkiye, Nükleer Kaza veya Radyolojik Acil Hallerde Yardımlaşma, Sözleşmesinin 13 üncü maddesinin 3 üncü paragrafı uyarınca, 13 üncü maddenin 2 nci paragrafı hükümleri ile bağlı olmadığını beyan eder.”